

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDÚMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Évesben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Évtéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Debrecen hatalmas arányokban kezd fejlődni 10—15 év óta, mióta az építkezési kedv nekilendült. Sajnos, a város nem modern; nincs vízvezetéke és csatornázása, nincs egységes szabályozási terve, mint más városoknak. Rendszertelenül építkeznek még ma is, pedig ha a hatóságban 30 év előtt van némi előrelátás, ma már Debrecen egyike lenne az ország legszebb és legmodernebb városának lenne.

Milyen gyönyörű utvonallal lenne például a Piac-utca, ha a város központja a nagytemplom, legszelebb, legforgalmasabb, palotásorokkal ékes sugárútja pedig a Piac-utca lenne, mindkét oldalán kettős fasorral, hármassal, mint a városháza előtt van. Ez az utvonallal pedig nyílegyenes lenne. Milyen felséges látvány lenne a vasutról leaszálló idegennek ez a — fájdalom, csak képzeletben — gyönyörű sugárút, amelynek befejezése lenne a felségesen egyszerű nagytemplom!

Még 20 év előtt, ha a szabályozási vonalat meghuzzák, a magánérdekek nagyobb mértékben nélkül meg lehetett volna valósítani a szép tervet. Ma már milliókba kerülne. Milyen nagy kára is a közérdeknek, ha előre nem látó, a jövőre nem tekintő hatósága van!

Minden évben pusztít Debrecenben a hastífusz. Ez itt állandó járvány. Az oka a rossz és egészségtelen ivóvíz. Tudja ezt jól a hatóság is, mégis évtizedek teltek el a nélkül, hogy a várost vízvezetékekkel és csatornázással látták volna el.

Most is csak tanácskoznak, tárgyalgatnak, tervezgetnek — és még talán évek fognak beletelni és százan fognak hastífuszban elpusztulni, a míg belefognak a tervek végrehajtásába.

Ezalatt kis városok, sőt falvak is létesítettek vízvezetékét és járnak „követendő példával” a nagy és dúsgazdag Debrecen előtt!

Az új választás mumusával akarják ijesztegetni a nemzetet és az ellenzéki többséget a darabantok. Roszul számítanak. — A magyar népet többé megfélemlíteni, megvásárolni nem lehet. Tudja a legbárgyubbja is, hogy miről van szó: lenni vagy nem lenni.

Az életosztón, ha szabad így mondanom, hatalmasan kezd már működni a nemzetben és most már nem lesz tekintettel se a Habsburg-ház, se a nagyhatalmi, se a hármasszövetség érdekeire. Minden pusztulhat, romba dőlhet, de Neki, az ezeréves nemzetnek élni kell.

Bár csak lennének új választások, a szebb jutnánk legalább a personál uniohoz.

Átalakítás a képviselőházban. A képviselőház ülésében ez idő szerint se rényen folyik a munka, hogy mire a Ház szeptember 15-én összeül, az elnöki emelvénynek rég tervezett jobb elhelyezése keresztülvitessék. A tervek szerint az elnöki emelvény az eddigi magasságban marad, csak beljebb fog nyulni a terembe, úgy, hogy az elnöknek a terem minden oldalára lesz kellő áttekintése. Ellenben a jegyzői kar ülései hátrább szorulnak, az előadói emelvény pedig megmarad.

Erő és nyugodtság.

Irta: **Kátkay László.**

Ha majd egykoron, a jövőben, meg fogják írni a mai lázas időknek történetét, meg fogják írni azt is, hogy a magyar nemzetnek fenséges küzdelmét egy bizottság irányította, mely a szövetséges országgyűlési pártok legkiválóbb férfijaiból alakult, amely bizottság — vezérbizottság — néven írta bele nevét a történelembe.

El fogják majd ismerni, hogy ennek a bizottságnak nem volt más fegyvere, mint az igazság; nem volt más hatalma mint az erkölcsi hatalom; hogy minden tettét az erő, a nyugodtság jellemezte és mégis győzelemre vitte a magyar nemzetnek küzdelmét!

Erő és nyugodtság!

Főlséges két adomány ez, de csak annak adatik meg, aki eszményi célokért küzd és a kinek lelkében ott ég, lobog, az igazságnak öntudata. A vezérbizottság a választások óta irányítja a nemzeti küzdelmet. Sokszor volt már súlyos, nehéz körülmények között; de sohasem volt helyzete oly nehéz mint most.

Mindig jobban és jobban hullik le a fátyol azokról a megállapodásokról, amelyeket Ischlben megérleltek, és amelyeknek egyedüli célja nem volt más, mint a magyar nemzeti akaratnak letörése, lehetetlenné tétele.

Tisza István gróf megpróbálkozott

Régmult időkből.

Az ötvös-legény szerelme.

I.

Ahogy az alázuhanó göröngyök dobogása elhangzott, ahogy gyorsan megtelt földdel a sír szája és a kapások formálni, egyengetni kezdték a hantot — csöndesen föl-emelte lehanyatlott fejét az özvegy.

Arca sápadt volt. Révedező szeme végignézett a körülállókon. Meg se rebbent bársonyos szemének hosszu, selymes pillája.

Csendben állott körülte a nagyszámu gyászkieéret. Ott volt a város javarésze. Maga a híres löcsei ötvös-céh mind egy szálig. Sőt a mesterek mind családjukkal, legényeikkel. Tekintélyes férfi, derék mester volt a most elköltözött. Keze nyomán megéledt az arany, az ezüst. Életre keltek keze nyomán ezek a hideg fémek. Nem csoda. Sokat bolyongott külföldön; onnan hozta magával tudományát, ügyességét. De átkát is.

Ott házasodott valahol messze idegenben, vándorútján járva.

Az asszony szép volt. Gyönyörű szép. Életerős.

Az ember pediglen görnyedt vala; hamar összeesett a sok korai küzdelemben. S a munka volt az istene: dolgozott fáradást nem ismerve — míg ime egyszer csak vége lett.

Mester nélküli immár a műhely.

Özvegy immár az asszony.

Emelkedik, nő — növekszik a mester, a férj fölött a sírhalom.

S ez a barna, sötét földesomó beéke lődik a mult és jövő közé. Ez a terpedő, nehéz tömeg elfedi, betakarja a multat.

Ott áll az asszony, az özvegy.

Révedező szeme a jövőbe tekint. Szomorúan néz, de nyugodtan. Látszik rajta, hogy kéri, követeli a jövőtől azt, amit a mult megtagadott tőle.

Csak néz, néz az özvegy asszony maga elé.

Most megreppen szemének bársonyos pillája. S mély tekintete rátapad egy emberpárra.

Ott áll a gyászkieéretben Wüstemann Kristóf az érdemes ötvös. Előtte a leánya, meg a legénye. Emma és Dávid.

Az asszony csak néz. Egyszer csak azok a könnyben uszó kék szemek összekadnak azzal a mély sötét szempárral.

Emma félve kapaszkodik az apja karjába.

— Ugy félek apám . . .

— Ugyan mitől gyermekem?

— Nem tudom. Valazit sejték.

— Miket beszélsz, gyermek? Jöjj, vi-
gyelek haza.

Megindulnak.

Dávid velök megy.

S ahogy az özvegy utánok néz, könnytelen szeme fölcsillan.

II.

Másnap egyedül találjuk Dávidot Wüstemann Kristóf ötvös műhelyében. A mester a belső szobában ül. Olvasgat a bibliából. Nyugalmat keres. A lánya miatt aggódik. Lázas volt az éjjel a szegény gyermek.

Dávid sem tud ám dolgozni. Jól látta ő annak a könnytelen, sötét szempárnak dacos fölcsillanását. És jól tudja, hogy mit jelent az.

Az asszony szereti őt. Már rég ideje. A becsületes Dávid ám hallani sem akart erről soha. Inkább ott hagyta mesterét is, — náluk dolgozott ezelőtt, — csak hogy minél távolabb legyen ettől az asszonytól. És Wüstemannhoz jött. A hol megtalálta az ő kis szelid Esmácskáját. . .

És most el kell vesztenie. Az özvegy most el fog jönni — és magának követeli őt. A két kezéhez joga van. A cég-szabályok odaitélik az özvegynek azt a munkás kezét, a melyiket ő kiválaszt. Hogy férje műhelye fennálhasson tovább, elveheti bármelyik mestertől a legjobb legényt.

Dávid tudja, hogy az özvegy őt fogja választani. S a két keze révén magához köti őt egészen. Magához köti; Emmától el-

az erős kéz politikájával. Ez nem sikerült. Kísérleteznek tehát az ígéretek politikájával. Hátha sikerülne éket verni valahogyan a szövetséget ellenzék összetartásába?

És e cél elérése okából nem válogatnak sem a fegyverekben, sem a szövetséges társak megválasztásában. A pokolnak minden ördögével ölelkeznek, ha alkalmas arra, hogy a magyar nemzeti akaratot megdönteni segítsen.

Ime, itt van egy kormány, amelynek ügyvivő miniszterelnöke megtestesülése a katonának, aki előtt az alkotmány, a szabadság, a népakarat, mind ismeretlen fogalom, aki nem ismert mást, mint a legfőbb hadur parancsát, aki évtizedeken át honvédelmi miniszteri álcában képviselte a császári hatalmat; aki oszlopos tagja volt egy uralkodó pártnak, amely lépten-nyomon nyirbálta a népek a közügyekben való részvételi jogát — és ez a miniszterelnök egyszerre szerepet cserél és oly programot ad, amely sokban szinte félelmesen liberális és egészében megtagadása annak, amit eddig szolgált és hirdetett!

Es ezt az irányváltoztatást csinálja az udvar is! A Habsburgok egyszerre úgy szerepelnek, mint a kiknek szive vérzik a népjogokért, a kiknek nincs forróbb vágyuk mint szavazati jogot adni a nép millióinak, ölelkezni a nemzetközi szocialistákkal.

Azonban a vezérő bizottságot ez a rut, veszélyes, gyalázatos játék nem téveszti meg, nem hozza ki nyugalmából, nem adja oda magát a szenvedélyeknek, hanem megy utján biztosan és nyugodtan.

Mai határozata két irányban döntő. Kimondotta, hogy ez a kormány alkotmány- és törvényellenes volt már megalkulása pillanatában; helyén maradt az országgyűlés mindkét házának bizalmatlansági nyilatkozata után is; dacol a nemzeti akarral, veszélyezteti az alkotmány biztosításait, — vele szemben

tehát él törvényadta jogaival és vád alá fogja helyezni.

De sokkal kényesebb volt helyzete az általános választói jog kérdésében. Ez az eszme ma már érett gyümölcs az emberi szabadság fáján. Örök büne marad a szabadelvű pártnak, hogy nem készítette elő a kérdést, sőt botorul ellene szegült a választói jog fokozatos kiterjesztésének is.

És most mégis az a kormány áll e kérdéssel elő, amely kormány a szabadelvű párt véréből való vér és a mely kormány odadobja e jelszót nem azért, hogy tette is váltsa, hanem hogy hitvány módon felizgassa vele a népek százazreit.

Csak hogy a mikor az alkotmány megmentéséről van szó, akkor ez a nagy gondolat egyszerre részletkérdéssé vált. Mert hasztalan volna általános szavaztjog, ha nincs alkotmány. A függetlenségi párt a független Magyarországért, a magyar hadseregért, a perszonális unióért küzd, és ezen nagy eszményeit soha sem fogja cserben hagyni — és mégis kezét fogott a küzdelemben azokkal a pártokkal, akik 57-es alapon állanak. Miért? Mert veszélyben van az egész magyar alkotmány. Bokányiék sem követelhetik tehát, hogy az általános szavazati jog kérdése nagyobb és fontosabb legyen, mint az alkotmány megmentése.

Nagyon bölcsen járt tehát el a vezérő-bizottság, amikor bizottságot küldött ki, amely gondoskodni fog arról, hogy a törvényjavaslatához szükséges anyagot megszerezze és a törvényjavaslatot elkészítse.

A függetlenségi párt egymaga sokkal biztosabb kezes abban a kérdésben, mint az ügyvivő kormánynak minden nagyhangú ígérete.

Ha a magyar alkotmány meg lesz mentve; ha a nemzeti akarat legyőzte a császári mindenhatóságot, örömmel fogunk majd hozzá azonnal, hogy a nép

százazreit ismét bevigyük az alkotmány sáncaiba, mint tették ezt őseink 48-ban, a szabadság napjaiban!

A politikai válság.

A kocka el van vetve. A vezérőbizottság tegnapi határozata sok nyugvó kedélyt kavart fel. Megmutatta végre, hogy le akar egyszersmindenkorra számolni a kormánnyal. Többé nem alkuszik, nem tárgyal vele és nem ad neki — pardon.

A délutáni tanácskozás pozitív eredmény nélkül záródott. De csak látszólag. Hogy nem hoztak határozatot, hanem a választói jog kérdésének tanulmányozására a kérdésben való tenni valókra egy albizottságot küldtek ki, a leghatározottabban mutatja a vezérőbizottság egységét. Annál inkább, mert mint a délelőtti határozatokat, úgy ezt is egyhangulag hozták meg. Többféle árnyalat foglal a koalícióban helyet, megoszlanak a nézetek a kérdések fölött, szükséges volt azért egy szűkebb körű bizottságot kijelölni, mely aztán az összesség véleményét fejezze ki munkálatában.

Mondják, hogy akadémikus jellegű ennek az albizottságnak a kiküldése, miután ez a kormány ugyanis feloszlatja a képviselőházat és új választást ír ki. Nekünk az a felfogásunk, hogy nem akadémikus jellegű ez sem, amint nem az egyetlen határozata, vagy cselekedete sem a vezérő bizottságnak. Hanem előlegezése azoknak a munkálatoknak, amelyet a jövő kormány teljesíteni fog. Mert valószínű hogy fejevő feloszlatja a Házat, teheti és valószínű, hogy meg is teszi. Csak hogy az új választásokból megint csak a koalíció kerül ki győztesen, még pedig nagyobb számban, mint most van s akkor már elodázhatatlan lesz, hogy a kabinetet végre az ellenzék sorából nevezzék ki. Már pedig ez a jövő kabinet, mely a mostani ellenzéki férfiakból kerül ki, respektálni fogja mindazt, amit a mostani vezérő bizottság határoz. Hisz ezen határozatoknak erkölcsi ereje fogja megadni létének alapját.

Meglesz hát a választói jog reformja

szakítja, Emma fakadó szerelmét elrabolja . . . s ő tehetetlen lesz, gyámoltalan. Egyedül fog állni a világban. Elveszítve reményét, boldogságát. És az az asszony gyötörni fogja . . .

Nem, nem tudott dolgozni a becsületes Dávid. Nehéz, súlyos gondolatok kergették egymást elméjében. Csak forgatta az izzó széntuskót, csak szította alatta a tüzet és nem fogott hozzá az olvasáshoz. Pedig ott várakoztak a fémdarabok.

Nem tudott uralkodni magán. Két arc jelent meg szüntelen előtte . . . Az egyik halvány, bánatos arc, hűséges, tapadó, fátyolos szemekkel . . . A másik büszke, viruló szépség, csillogó, sötét szemekkel . . .

Az izzó széntuskó hevül, melege árad . . . A két arc tűzi, hajtja egymást . . .

III.

Amint Dávid így ül háborgó lélekkel a műhelyben, egyszer csak nyílik az udvar felőli ajtó.

És belép Emma, — a mester leánya.

Gyöngé habtermete megtört, arca halvány. Járása ingadozó, bizonytalan. Dávid felé siet. A kezét kinyújtja,

Dávid öntudatlanul föláll. Megfogja azt a finom, fehér kis kezét,

A lány suttogva szól:

— Dávid . . .

Egymásra néznek hosszan.

— Emma . . . mond a legény.

— Ne hagyj el! Ugye nem hagyysz el? — esdekelt a lány.

Dávid ajkához emeli azt a kis remegő kezét és megcsókolja. A fejét fölveti. És súlyosan ejtve minden szót, így felel:

— Én nem hagyok el téged, bármi érjen is!

— Köszönöm, — rebeget a lány, megszorítva kezét.

S így megnyugtatta, amint ekkor ki akar sietni — megzörren a műhely ajtaja.

Belép az elhunyt ötvös-mester özvegye.

Gyönyörű szép arcán a megvető gúny vonásai. Lassan, szóttagolva beszélni kezd és mosolyog.

— A, kis virágszál! Bánatot fogok szerezni, ugye? Sírni fogunk gyermek, ugye?

Mert Dávid nem lesz itt. Nem, többé nem lesz itt. Én nálam lesz. Engem fog szeretni. Érti? Engem. Haha. Kis gyöngé, sápadt virágszál . . . sirunk? . . . Tessék! Én fogom őt ölelni. S ő pedig engem fog ölelni. Engem. Érti!

— Nem! Soha! — kiált Dávid indulattal a karjával fölfogja az elhanyagolt Emmát, bármi érjen is!

— El kell hagynod! A te munkáskezdet kérem a céhtől. Jogom van hozzá.

— Az én munkás kezemet? Lássam! Ki itéli munkás kéznek?

És e szavakat kiejtve, odarohant az izzó, forró széntuskóhoz. Megmarkolta s fölragadva a levegőbe a sustorgó, izzó tömeget, hörögve kiáltott, mialatt nehéz, égett hús szag terjengett a műhelyben.

— Én nem hagyom el Emmát, bármi érjen is!

A lány sikoltva a földre bukott.

Az asszony eltakarta arcát.

A zajra elősietett a belső szobából Wüstemann Kristóf, az apa, a mester.

Amint megjelent ősz alakja a küszöbön, kezében a bibliával, az asszony ijedve megfordult. Kiszietett. Eltűnt az utcán.

Wüstemann fölemelte a lányt. És Dávid összeégett kezét vigyázva, könyhullatva odahelyezte lány hókezeibe. És így szólt vala:

— Ne is hagyjátok el egymást soha, bármi érjen is titeket. . . Most már örömmel hanyatlak a sirba, mert tudom, hogy boldogok lesztek. Igen, boldogok, mert hiszen tudja az Ur az igazaknak utjokat; a hitetleneknek pedig utjok elvész.

S a műhely ajtajára tekintett, mely az eltűnt asszony után lassan bezárult.

Nagy Andor.

és, olyan formában, aminőben az ország érdekeinek legjobban megfelel. Ebben biztosak lehetünk.

A kiküldött albizottságban benne van minden pártnak képviselője, így tehát az a határozat, illetve javaslat, melyet hoznak, csakugyn az ország közvéleményének fog megfelelni.

A vezérlő bizottság.

A szövetséget ellenzők vezérlő bizottsága tegnap délután folytatta a megszakitott tanácskozását, s a bizottság tagjai közül jelen voltak: Kossuth Ferenc elnök, gróf Apponyi Albert, gróf Andrássy Gyula, Darányi Ignác, gróf Batthyány Tivadar, Holló Lajos, báró Bánffy Dezső, Tóth János jegyző, Polónyi Géza, gróf Zichy Jenő, gróf Zichy Aladár, Rakovszky István, Sághy Gyula, báró Kaas Ivor, Szederkényi Nándor, Vázsonyi Vilmos, Bartha Miklós és Heck János. Gulmer Gyula, Thaly Kálmán, Justh Gyula, Ugron Gábor, Eötvös Károly, Komjáthy Béla és Barabás Béla nem jelentek meg.

Az általános titkos választói jog ügyében igen részletes vita indult meg. Vázsonyi Vilmos megtette indítványát, hogy a Háznak javasolja bizottság kiküldését e tárgyban. Gróf Zichy Aladár azt mondta, hogy a kérdést hagyják nyílt kérdésnek. Báró Bánffy Dezső Vázsonyi álláspontját támogatta.

A vitában ismételtén vettek részt Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert, Polónyi Géza, gróf Andrássy Gyula, Rakovszky István, gróf Zichy Jenő, míg végül is úgy döntöttek, hogy bizottságot küldenek ki azzal a feladattal, hogy a legközelebbi ülésen tegyen e tárgyban jelentést.

Az értekezlet lefolyásáról a következő közleményt adták ki:

A vezérlő-bizottság a választási törvény ügyében gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, báró Bánffy Dezső, Kossuth Ferenc, gróf Zichy Aladár tagokból álló albizottságot küldött ki azzal az utasítással, hogy a legközelebbi ülésen e tárgyban jelentést tessenek.

A kormány vád alá helyezése.

A szövetséget baloldal vezérlő-bizottsága tudvalevőleg elhatározta, hogy a kormány vád alá helyezését fogja ajánlani a szövetséget pártoknak. A vezérlő-bizottság tegnap albizottságot is küldött ki a vádirat megszövegezésére. Az albizottság tagjai Apponyi Albert, gróf, Bánffy Dezső báró, Darányi Ignác, Zichy Aladár gróf, Polónyi Géza, Holló Lajos és Vázsonyi Vilmos. Ez az albizottság még tegnap este megalakult. Elnökévé Darányi Ignácot, előadó-jává pedig Polónyi Gézát választotta meg. Egyszermind megbizta a bizottság Polónyi Gézát a vádirat megszövegezésével is.

Kossuth és a leszerelés.

Mint jelentették, a battonyai választókerület által Justh Gyula képviselőházi elnök tiszteletére rendezett ünnepeken Kossuth Ferenc is részt vett és felköszöntőjében a válsággal foglalkozva többek között ezeket mondotta:

— Mi nem zárkozunk el semmiféle megoldási lehetőség elől, de az elől igenis elzárkozunk, hogy lemondjunk az ország legszentebb jogairól, hogy nyelvét hadseregében érvényesítse, vagy legalább érvényesíteni megkezdje.

A kormánypárti sajtó persze úgy fogta fel Kossuthnak ezt a kijelentését, mintha a szövetséget ellenzők vezére a koalíció katonai katonai követeléséből hajlandó lenne a válság megoldása kedvéért valamit is engedni. Kossuth ezen támadásokkal szemben egyelőre megjelent hírlapírónak a következő kijelentést tette:

— Ezek a kijelentések nem jelentenek leszerelést. Sem én, sem a koalíció nem szerelünk le.

Hajduvármegye.

Forrongás a józsai nép közt.

Az alsó és felsőjózsai nép közt már két hete tart a forrongás és azóta állandó rendőr-különítmény őrzi a közbiztonságot. A forrongás igazi oka az, hogy földhöz ragadt, szegény embereknek 60-80-100 korona, 10-15 évre visszamenő egyházi adót akarnak behajtani, amelyet állításuk szerint egyszer már megfizettek. A nép azt hangoztatja, hogy kétszer nem fizet, inkább meghal. Mondják, hogy a régi egyházi adók elsikkadtak volna, de hát akkor mért nem tettek bünyenyítő feljelentést.

Az előjáróság a nép pártján áll és a végrehajtásoknál való hivatalos segédkezést megtagadta. Toronyi jegyző közbelépése sem használt, mert a végrehajtásokat a végrehajtó, aki a törvényen kívüli állapot mián ugyis ráér, hiszen dolga nincsen, sorra foganatosította.

Most már az árverés van csupán hátra. Az a hír terjedt el, hogy a lefoglalt ingóságokat a napokban a csendőrség segítségével össze akarják hordatni és úgy fogják elárvereztetni. Ez esetben véres zendülés fog kitörni.

Jól tudja ezt a hatóság és a csendőrség is, miért is sürgősen megkereste a hajdu-böszörményi főszolgabírói hivatalt, hogy haladéktalanul intézkedjék az árverések felfüggesztése iránt, mert a végsőig elkeseredett és felizgatott nép még vérontásra is képes.

— Borzasztó vérengzés lesz itt — mondta ma lapunk munkatársának az egyik belső ember. Amint az első dobpergés elhangzott, a nép ásóra és kapóra kap.

Az özvegyasszony öngyilkossága. A férje után való bankkódás kergette az öngyilkosságba özvegy Farkas Pálné hajdu-böszörményi asszonyt. A boldogtalan asszony kétszer elvágta a nyakát és elvérzett. Nagy részvét mellett temették.

Megégett szép leány. Groszman Simon hajdu-bagosi kereskedő pár nappal ezelőtt három beti fürdőre utazott feleségével, ez időre feleségének szép 16 éves leány rokonjuk haza jött, hogy a házat vezesse. Kedden délután a butort meleg petróleummal akarta megmosni, mikor a petróleumot melegeztette, az meggyuladt, leakarta venni és magára borította, s az egész ruhája lángba kapott és teljesen összeégett, férfi ember nem volt körülötte, aki megmentette volna, a cseléd leány pedig nem mert ijedtében hozzá sem közeledni. Alig pár órai szenvedés után meghalt. Ma délután temették el az egész közönség óriási részvete mellett.

Sikkasztással vádolt gyermek. A balmazújvárosi csendőrsőn panaszt emelt Bleyer Sándor, Fürst Ödön nagytéti bérlő gazdatisztje, hogy Weisz Herman Kónya tanyabeli gazdatiszt-gyakornok 11 zsák elsőrendű búzát elvitetett Radócz Jánoshoz értékesítés végett. Ott megtaláltak 10 zsák búzát, mert a 11. utközben kifolyt. A feljelentés szerint a gyakornok a múlt hé 28 án Budai István kónyatelki kulcsár tudtával 70

korona értékű búzát és árpát vitetett el és értékesített.

Lopás. Vámospércsen Borke Sára nevű rovvott multu nő feltörte Guba Gáborné Adám Julis lakását és az ott talált készpénzt elemelte.

H I R E K.

— **Személyi hír.** Domahidy Elemér főispán nyári szabadságáról hazaérkezett.

— **Lengyel diákok Debrecenben.** A lembergi egyetem dalköre keresi fel városunkat. Ezelőtt mintegy 10 éve, hogy a debreceni dalárda, Lembergben volt, a hol kitüntető vendéglátással fogadták a lengyelek s most a lengyelek viszonzásképpen adják vissza a látogatást nekünk. Ugy értesülünk, hogy a Bikában hangversenyt is tartanak, a melynek jövedelmét a Budapesten felállítandó Bem szobor alapjára fordítják. — A lengyel diákok fogadására az előkészületek nagyban folynak.

— **Vörös László a vasuti munkásokért.** A kereskedelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, amelyben kijelenti, hogy a vasuti munkások helyzetén akar javítani. Életbelépteti azt, hogy minden munkás évenként 8 napi szabadságot élvezzen s megengedi, sőt hozzájárul, hogy megalakítsák a magyar vasutasok országos szervezetét. Azt is életbelépteti, hogy a munkásokat ezután éppugy, mint a hivatalnokokat, csak fegyelmileg mozdíthassák el állásukból.

— **Az egyetem alapjára.** Magyaróssy Vilmos dohánybevéltési felügyelő tegnap 100 koronát adományozott a debreceni egyetem alapjára javára. Ez az adomány is csak azt bizonyítja, hogy e kiválóan fontos intézmény ügye nem aludt el teljesen, sőt inkább nagy az érdeklődés iránta.

— **Ujtás a vasuti bérletjegyek terén.** A kereskedők és kereskedelmi utazók már régóta panaszkodnak, hogy a Máv. csak összes vonalaira és egész évre szóló bérletjegyet ad ki. Ezt a régi rendszert most údvörös reform váltja fel. Vörös László kereskedelmi miniszter ugyanis a bérletrendszert modernebb alapokra fekteti és 1906. évi január hó 1 étől kezdve az államvasutak összes vonalaira nemcsak egész évre, hanem fél évre és fél hónapra szóló, továbbá ugyanazon cég két alkalmazottja által közösen használatú bérletjegyek is fognak kiadatozni. E mellett ugyanezen a mondott időponttól kezdve bizonyos alapdíj fejében oly arképes igazolványok rendszeresítettek, a melyek alapján az államvasutak egyes vonalcsoportjain a menetdíjnak csak fele fizetendő. — Azonkívül azt is elrendelte a miniszter, hogy az egész és félelvi bérletek, arképes igazolványok nemcsak a naptári évre vagy fél évre, hanem a bérletjegy vagy igazolvány kiadásától számított évre vagy fél évre fognak szólni. A félhavi bérletjegyek, tekintettel azok turisztikai céljára, a nyári idény alatt és pedig június, július és augusztus hónapokban fognak kiadatozni.

— **Állatorvosok a Hortobágyon.** Szombaton este ismét külföldieket hoz Budapestről Debrecenbe a vonat. Mint már megírtuk, a fővárosban kongresszust tartó állatorvosok, a kik között a világ minden nemzetének fiai vannak, elhatározták, hogy Magyarország egyik legszebb helyét a Hortobágyot is felkeresik. A vendégeket fogadó bizottság javában fáradozik a kirándulás sikerén. Az érkezők mintegy százan lesznek. Vasárnap a város megvendégeli őket a Hortobágyon s a mikor visszatértek onnét, Debrecen nevezetességeit szemlélik meg.

— **Uj csárdák a tanyák közt.** A debreceni tanyák közt gombamód a teremnek az új csárdák, jo badán ju-

kább a lebuja. A pénzügyigazgatóság derűre-borura adja ki az italmérési engedélyeket. A sok italmérés pedig rendkívül megnehezíti a hatósági felügyelet és kárára van a közbiztonságnak. Persze, a pénzügyigazgatóság a magasabb erkölcsi és közbiztonsági tekintetekre nem hederít, hanem csupán a kincstár anyagi érdekeit tekinti. Helyesen tenné a városi tanács, ha utját állaná az italmérési engedélyek tömeges és könnyelmű kiadásának.

— **Tifusz egy zászlóaljban.** Az országban helyenkint csoportosan fellépő tifusz-megbetegedések között ma egy különös súlyos esetet jelentenek. Szegedről táviratozzák, hogy az ottani 19. utászászlóalj még június 29-én kivonult a pozsonymegyei Heiburgba, hogy ott a szokásos robbantási gyakorlatokat végezze. Mára várták haza az utászokat, de nem érkeztek meg. Helyettük jelentés jött a téparancsnoksághoz, hogy a zászlóaljban tifusz ütött ki és negyven megbetegedés történt. Szombaton már a zászlóaljnak kilenc közlegénye érkezett haza szabadságra. Ezeket fertőtlenítették, ötöt közülük azonban a helyőrségi kórházba vittek, mert gyanus tünetek közt megbetegedtek. A betegeknek 41 fokos lázuk van, de az ezredorvos még nem állapította meg feltétlen bizonyossággal, hogy tifuszban szenvednek-e. Ma távirat érkezett Heiburgból Szegedre, hogy huszonkilenc tifuszbeteg utászkatonát Bécsbe szállítottak a katonai kórházba.

— **Gyanus alakok a Nagyerdőn.** Az éjszaka két gyanus alakot fogtak el a rendőrök a Nagyerdőn, a hol most állandóan cirkál a rendőrőrzés. Diószegi őrsparancsnok észrevette, hogy a Sesztina-villa felé vezető uton, az árok mellett sompolyog valaki.

— Ki az? Megállj! — kiáltott rá.

Erre a gyanus alak futásnak eredt, majd elbujt az árokban. A rendőrök utána eredtek, de csak hosszas keresés után találták meg. A gyanus alakot letartóztatták, kitünt, hogy az illető Varga József 45 éves, foglalkozás nélküli kőművesegéd, aki hetek óta csavarog a Nagyerdőn. Ugyancsak a nagyerdei-uton tartóztatták le Toronyai Gábor érmihályfalvai csavargót is, aki szintén rágebb idő óta tekereg a város körül. Bizony, nem árt a fokozottabb éberség, mert a nyaralók közönségének közbiztonságáról eddig nagyon silányan gondoskodtak.

— **Szalmafonókiállítás a kamarán.** A kamara által a nyár folyamán Debrecenben rendezett műkedvelő szalmafonótanfolyamon készült tárgyakból kiállítás rendezték, mely vasárnap d. e. 10 órától a kamara iparmúzeumában, a tanfolyam ünnepélyes berekesztése alkalmával lesz a közönségnek bemutatva; a kiállítás vasárnap délután és hétfőn, kedden is nyitva lesz. Fölvívjuk közönségünk figyelmét e kiállításra, mely bár méreteiben a tavaszi nagy kiállításnál, melyen 7 tanfolyam volt képviselve, kisebb lesz is, értékében bizonyára hasonló lesz.

— **Agyonvágta a feleségét.** Boros András némedii lakos már régebb ideje nem a legjobb viszonyban élt a feleségével. Különösen azért volt köztük egyenetlenség, mert igen féltékeny volt a feleségére. Végre mikor már napirenden volt köztük a civódás, az asszony nem tűrte tovább, hanem otthagya férjét és átment szüleihez lakni. Boros egyideig csak tűrte ezt a kényszer özvegységet, míg egyszer csak javulást tökölt el magában és megindult, hogy feleségét visszatérésre bírja. Felesége azonban ismerte férje természetét és nem hajtott Boros kérelmére. A házastárs férj végre vasárnap korán elment feleségéhez egy ásszekercével. Borosné még az ágyban volt. A férj ismételtén kérte a visszatérésre, de mert az asszony hajthatatlan maradt, a férj a szekercével fejbévágta s otthagya. Az asszony néhány óra múlva magához tért, elmondta az esetet szüleinek s azán rövid kioldás után meghalt. A feleséggyilkost elfogták.

— **Véleményes tünemény.** Biró uramnak ugyancsak megfájdult a feje. Egy falubeli gazdálkodó jelentette, hogy az éjjel egyik sertés kimult, még pedig igen furcsa körülmények között. A biró mindjárt rosszat sejtett és legott arra gondolt, hogy sertésvesz veszélye kóborog a határon. Hivatta sebtén az esküdtest.

— Komám, haj van.
— Vajjon?
— Tancos Vendel malaca megdöglött.
— Az én házamnál is megesezt.

A biró megjéjt és nyaragát a saját sertésőljához, melyben egyik szelid malaca szintén az utolsó rugta. A biró bujában a faluházára ment s a szolgabírónak jelentést teendő a veszedeletről, ilyen irásos levelet menesztett a járási székhelyre:

Altalam jelentetik, hogy a faluban három sörivés véleményes tünemény között elhalálozott.

A mi annyit akart jelenteni, hogy a vélemény az, hogy a sertések a veszedelmes sertésvesz tünetei között pusztultak el.

— **Sertés-szállítások.** A földmivelésügyi kormány engedélyével Molnár Mihály 101, Öry János 94 darab sertést szállítanak Kőbányára, míg Kis Imre Bécsbe.

— **Terjed a hastifusz.** Ma újabb négy megbetegedést jelentettek be.

— **Rosszul sikerült tréfa.** Az este fél 11 órakor a Simonyi uton Szűcs Ferenc lövöldei és Balog Márton Simonyi ut. 9. sz. a. lakó családok nagy kerékpár mulatságot rendeztek. Szűcs nő ruhába öltözött és hangos röhögéssel karikáztak el a fel s alá cirkáló rendőrök orra előtt. A kerékpárjainkon nem égett lámpás. A rendőrök, hogy e közveszélyes mulatságot megakadályozzák, lesbe álltak és így sikerült is a rossz tréfa szerzőit elespíni. A rendőrség kihágásórt fogja feleletre vonni őket.

— **Lebontott kőfal.** A főkapitányság előtti kőfal nagyon rogyadozó állapotban volt már, miért a mérnöki hivatal rendelkezése ma lebontották.

— **Boszorkányegedés.** A boszorkányokról elterjedt mesét néhol még mindig hiszi a köznép. Bizonyítja ezt az a borzalmas eset, amely tegnap történt Hosszupályi községben. Ott még márciusban meghalt Bettyán Jakabné, akiről azt híresztelték, hogy boszorkány. A nép erősen hitte, hogy valami szerencsétlenség éri a falut, ha csak Bettyánét el nem égetik, amint azt minden boszorkánynyal tenni szokás. A lakosok közül azért többen kimentek a temetőbe, kiásták Bettyánét a sírból, azután a holttestet darabokra vagdalták és elégették. Az ügyészség a sírbontók ellen megindította a vizsgálatot.

— **Színházban.** Egy új darab előadásán a boldog szerző egy szép asszony véleményét tudakolja.

— Hogy tetszett az első fölvonás?

— Óh, . . . tudja . . . esküszöm magának, hogy még soha ez életben nem voltam olyan izgott, mint most az első fölvonás alatt.

— Igazán? — kérdi a szerző sugárzó arccal.

— Igen. Képzelve, elvesztettem az egyik fülbevalómat és csak a fölvonás végén találtam meg a földön, a zsöllye alatt.

— **A postai vévények reformja.** A régi megszokott formájú postai feladó vévényekkel nem találkozunk többé. A minden irányban érvényesülő fejlődés keresztül gázolt rajtuk is, hogy helyet szorítson a keze lése alkalmasabb, kevesebb munkát igénylő s külsőre nézve is tetszetősebb újformájú vévényeknek. Az újítás, amely tegnap lépett

életbe, abban áll, hogy az eddigi jegyzőkönyveket indigó duplikátumu szelvényűzek pótolják. A ceruzával kitöltött szelvényt a feladó kapja, míg ugyanannak indigó másolata a postahivatalban marad. Az eljárás így sokkal egyszerűbb és gyorsabb, mert nem kell többé, mint eddig az ajánlott küldeményekről külön jegyzőkönyvet vezetni. A szelvény, amint a feladó közönség kezébe kap, hosszukás, keskeny s sokkal csinosabb alaku, mint a zürzavaros szabályokkal teletömött elődje, a postai feladóvévény. Az újítást egyelőre kísérlet képen csupán a kincstári hivataloknál próbálják ki, miután azonban biztosra vehető, hogy beválik, csakhamar általánossá válik. Egyedüli hátránya csupán az, hogy a ceruza indigó másolata könnyen kopik, de ezt ellensúlyozza azon körülmény, hogy a postai küldemények reklamációja egy évön belül elévül s azontul még két évig lehet igazgatósági engedéllyel reklamálni. Ennyi ideig pedig feltétlenül eltart az indigó másolat.

— **Dühöngő elmebeteg.** A budapesti vonattal tegnap este egy csinos külsejű fiatal ember érkezett Debrecenben, a ki egy kisebb szállodában bérelt lakást és azonnal nyugodni tért. Reggelve kelve csengetett a szobapincéért, a kitől egy korsó vizet kért. Mikor a pincér a korsóval megjelent, kiragadta azt kezéből és a fejéhez vágta, a szoba butorzatát pedig a szó teljes értelmében összezúzta. Csak nagy nehezen tudták megfékezni, a mikor kitünt, hogy a szerencsétlent Bayer Simonnak hívják és Uzdinről való. Megfigyelés végett beszállították a közkórházba.

— **Verekedés a piacon.** Csunva botrányt rendezett a gyümölcspiacon Harangi Gáborné kofa. Az éppen nem galamépő hölgy felragadta a kilóást Lukács Sándorné elől és azzal támadt rá és a többi kofákra, míg a rendőr meg nem fékezte. Feljelentették.

— **Mészárosok és marhakereskedők figyelmébe.** Az 1888 évi VII. t. c. 12. §-a értelmében felhivatnak a helybeli meszárosok és szarvasmarha kereskedők, hogy mindenkor a vidékről behozott szarvasmarhákat 12 óra alatt a mezőrendőrkapitányságnál jelentésk be s azok járlatait ugyan oda további megőrzés végett annyival is inkább adják át, mert a bejelentést elmulasztók ellen az 1883. évi VII. t. c. 154 §-ának b.) pontja alapján a kihágási eljárás megindítatik s 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntettetni.

— **Az elmebajos vadfeleség.** Az éjjel a rendőrőrzés részeg állapotban találta az utcán Horvát Máriát, aki Páskó Mihály vadfelesége. A rendőrök az asszonyt hazavitték Homokkert utca 73. sz. a lakására, ahol azonban dühöngeni kezdett és létepett magáról minden ruhát, majd elfutott. Nagy nehezen elfogták és bevitték egyelőre a rendőrség büntügyi osztályára.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

100.000 koronát nyert: 68860.

30.000 koronát nyert: 66303.

20.000 koronát nyert: 46631.

15.000 koronát nyert: 89745.

5000 koronát nyertek: 68905 102897.

2000 koronát nyertek: 11048 15587 30079.

1000 koronát nyertek: 1316 14349 50568 84165.

— **Marólug.** Csuka Ágnes 27 éves cseleklány a felelti bánatában, hogy szeretője hűtlen lett hozzá, marólugot ivott az este a Hatvan-utcán. Beszállították a közkórházba, ahol gyomormosást végeztek rajta. Ma már jobban van.

— **Megőrült a válság miatt.** A kolozsvári rendőrkapitányságra vasárnap este három vidéki oláh atyafi állított be elmebeteg emberrel, kit a kórházban elhelyezni óhajtottak. Nevioky János ügyeletes rendőrtisztviselő, aki három évvel ezelőtt Egerben mint újságíró működött, az örült emberben Fetti Macedon volt egri tanárt ismerte meg.

A boldogtalan teljes nyugodtsággal olmonda a rendőrtiszviselőnek, hogy Egerből hidegvizgyógyintézetbe került, ahonnan utóbb szülőföldjére, a gyalui havasok közé pihenni ment. Itt írta meg azután röpiratait a válság békés megoldásáról s ezt óhajtja most a miniszter kezéhez juttatni. Csak hogy ezek az emberek — és itt a kísérőre mutatott — a bolondok házába akarnak vinni. A rendőrtiszviselő megnyugtatta a szegényt azzal, hogy a miniszternek címzett névjegyet adott neki, amelylyel nyomban audienciát nyerhet a kegyelmes urnál. Fetti hálálkodva távozott s ujjongva szorongatta írásait akkor is, amikor az örültek házának kapuját átlépte. Még itt is folyton hajtogatta; a válságot békés uton meg fogom oldani.

— **Két szerencsétlenség.** A vigyázatlanságnak két áldozata is volt a Csapó-kertben. Kocsis Jánosné II. járás 180. sz. a. lakosnő ruhát teregetni ment a padlásra, de a meredek lépcsőről lezuhant. A jobb karja eltört. — Szabó Mihály II. járás 331. sz. a. lakos pedig a háza tetejét javíttatta és onnan zuhant le. A balkarja tört el. Mindkét sérültet a kórházban ápolják.

— **Gyilkos és öngyilkos őrmester.** Nyiregyházán e hó 3-án a cs. és kir. 14. ik és 15. ik huszárezredek őrmesterei a nagy laktanya kápolnájában mulattak. Velük volt Papp Lajos is, aki a 15-ik ezred pótkereténél szolgált és összecivódott a többivel. Amikor teltleg akarta társait bántalmazni, kivezették a berugott embert az ivóból. Papp forgópisztolylyal tért vissza és a tovább mulatókra lövöldözni kezdett, akik ijedten menekültek előle. A zajra tiszték jöttek a kápolnához, de Papp ezekre is többször lőtt. Az egyik golyó Tót Juliánna cselédet érte és az rögtön meghalt. Nagy riadalom lett ebből, mindeki menekült a vér látásától még jobban feldühödött ember elől, aki folyton lövöldözött. Amikor látta a vérengző őrmester, hogy löszere fogyatékán van, felment az emeleten levő szobájába és ott föbe lőtte magát.

— **Hazatérő emigráns.** Mint New-Yorkból jelentik, Madarász László, a ki tudvalevően 1848-ban magyar rendőrmiszter volt, a jövő év tavaszán Magyarországra szándékozik visszatérni. A kilencvenöt esztendőss aggastyán már ötvenöt éve Amerikában él, a hová a szabadságharc után kivándorolt. Amerikai honfitársainak az öreg urat lakóhelyéről „goodhopei remeté”-nek hívják. Madarász László, bár nagyon régen távol van hazájától, jó magyar hazafii maradt. Régi vágya, hogy életének alkonyát magyar földön töltsse el és ez az óhajtása most teljesülni fog. Madarász László tudvalevően testvére Madarász Józsefnek, képviselőházunk nesztorának, a ki most kilencvenegy esztendőss.

— **Jön a kolera!** Közeledik a rettegetes emberi vész, az ázsiai kolera. Galiciában már szedi áldozatait; tegnap ötven megbetegedés volt, husz halottal, mint távirati rovatunk jelzi. Ausztriában óriási az izgatottság. Minthogy a szörnyű vész hivatalosan is megállapított, a belügyminiszter távirati rendeletben hívta fel a védekezésre a Galiciával szomszédos vármegyéket. Leirata városunk hatóságához is megérkezett.

— **Szerencsétlenül járt kapitány.** Borzasztó szerencsétlenség híre érkezik Kassaról. Hadik Ferenc, közöshadseregbeli kapitány új lakást vett ki a második emeleten. Este, midőn elakart menni hazulról, eltévesztette a főkijáratot és egy mellék ajtón akart kimenni, mely ugyan be volt zárva, de a kapitány erősebb rántá-

sára felnyitott és a következő peroban a sötétben mitsem sejtő kapitány kilépett a második emeletről a nyitott udvarba: mert mint a vizsgálat kiderítette az ajtó előtt sem folyosó, sem rács nem volt, s az ajtó egy régebbi átalakítás után maradt meg. A szerencsétlen ember karján, lábán és oldalán sebesült meg súlyosan, több bordája összetört. Sérülése igen súlyos. Ugy a ház tulajdonosa, mint az építője ellen, bűnvádi feljelentés történt.

— Mai mellekletünket, melyen Borsos Kata hirdetése van, olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **Az Emke kávéházban ma este folytatja hangversenyét Kocó Antal a világhírű cigány hegedű-művész.**

— **Rákos-szt.-mihályon** Almásy-major, 1000 mázsa széna, 400 mázsa sarju eladó; venni szándékozók jelentkezhetnek Bistei Sándor jészagintéző urnál, Kisfás-Földház (Szabolcs megye).

TÁVIRATOK.

Békehirek.

Budapest, szept. 7. Alig mondta ki tegnapelőtt a vezérő-bizottság nevezetes határozatát a vád alá helyezést illetőleg, Bécsből már is érkeznek olyan értelmű hírek, hogy újabb kompromisszum tárgyalások lesznek.

Bécs megjed!

Bécs, szept. 7. A vezérő bizottság vád alá helyezési indítványa itteni politikai körökben nagy megdöbbenést keltett. Ennek az a magyarázata, hogy igen sokat nyom a latban az a körülmény, hogy Andrássy Gyula gróf is hozzájárult a vád alá helyezéshez. Ez igen fontos körülmény, mert eddig pusztán fenyegetőzésnek vették a vád alá helyezést, most azonban befejezett tény nyel állunk szemben. Már fogalmazzák a vádlevelet — Budapestén s ez kelt újabb kompromisszumos gondolatokat — Bécsben. Természetesen szerették volna, ha a koalíció részéről történik az első lépés, de minthogy ez nem következett be, Bécsből puhatólónak, nem lehetne-e valamilyen kompromisszumot kötni?

Az udvar egyáltalán nem köti magát fejeváryhoz, ha talál népszerűbb és szerencsésebb embert, aki a békét esetleg sikerrel közvetítse.

Egyébként ne higye senki, hogy fejevárynak van meghatalmazása a királytól, bármiféle erőszakos lépésre és a nagy garral hirdetett szociális reformokra. Dehogyan van. A korona még egyáltalában nem járult hozzá fejeváry terveire és ezek csak a királynak a hadgyakorlatokról való visszatérése után szept. 11-én kerülnek megfontolásra. Azon a napon fogadja a király fejeváryt. Hogy mi lesz a kihallgatás eredménye, nem tudni, de sokat tesz, ha megelőzőleg csakugyan történnek lépések a békítésre.

Az örmény összeesküvés.

Konstantinápoly, szeptember 7. Az az Argop Thakvorian nevű örmény, a kinek a szmirnai Credit Lyonnais bankintézetben elhelyezett letétpénztárában 72 kilogramm dinamitot találtak, megszökött. Thakvorian

társát letartóztatták. A szmirna—aidimi vasutvonalknak Ajasuluk és Acicie közti hidja alatt 60, Balacjak mellett 30 és Aidin mellett 24 kilogramm dinamitot találtak. E miatt Aidinban a mohamedánok között nagy az elkeseredés. Kerestéyeket inzultáltak. A szmirnai konzuli kar az idegen alattvalók védelmére lépéseket tett, a minék következtében a megfelelő intézkedéseket már elrendelték.

Az oroszországi események.

Szentpétervár, szeptember 7. Az anarchia a Kaukázusban ijesztő mértéket ölt. Örmények és tatárok valóságos irtóháborút folytatnak egymás ellen. Az orosz kormány egy időben ellenséges állást foglalt el a kaukázusi örmények ellen. Elkobozta egyházi és iskolai javaikat és rájuk uszította a tatárokat. A kormány újabban megbékült az örményekkel, visszaadta javaikat, de a földészett örmény-tatár harcot annál nehezebben tudja megfékezni, mert régi halálos gyűlölségből táplálkozik. Örmények és tatárok a Kaukázusban körülbelül olyan viszonyban vannak egymással, mint örmények és kurdok Török örményországban, a hol néhány évvel ezelőtt az emlékezetes mézszárlások történtek.

Törvénytörések.

Felmentett Tisza-párti gyilkos kertes. Kuti Ábel szentgerincei lakos volt az egész falujában az egyetlen kormánypárti ember. Fel is rótták neki bűnül, hogy az egész falut elesufította az által, hogy Tisza Istvánnak marosvásárhelyi látogatásakor, ott volt a fogadtatásnál. Mikor hazafelé ment, otthol árulásáért olyan ellenséges hangulattal fogadták, hogy házába menekült és bezárta az ajtókat. A felháborodott falubeliek akkor fessegetni kezdték a kapufélfát. Ekkor Kuti többször rálőtt a házat ostromló tömegre és néhányat megsébesített. Most volt ebben az ügyben a végtárgyalás s Kuti a törvénytörések fölmentette, mert jogos önvédelmet állapított meg. A falubeliek megvetését azonban ez nem veszi le róla.

REGÉNY-OSARNOK.

Apáca és kegyencső.

Regény a bécsi életből.

Magyarosította: Szabó Antal. 91

Most már nem kölcsön vette a pénzt, hanem kicsalta azt, s az uzsorások, kik őt annakelőtte megcsalták, most általa csalattak meg.

Az iparlovagok zászlaja alá esküdött. — Pénzt minden áron, — az volt a jelszava, pénz célja s annak elnyerésére semmi eszköztől vissza nem ijedt.

A börzén a hanyag fizető már nem talált piacra, s a zöld asztal mellett nem ellenfélre, mert itt ott már azt susogták, hogy csakugyan boszói ügyességgel javít a szerencsén.

Óh, ne ítéljetez el!

Nem kellett-e neki szegény Camillájáról gondoskodni, ki miatta szakított gyámjával s Hermann a nélkül az egész világtól el lett volna hagyva.

S nem áldozta-e e leány neki minden vagyonát?

Ah, habár a leány tagadta is, a mit az ajkak elhallgattak, azt elsuttogá a szív, el azon szeretetteljes odaengedő bensőség, mely-

Igel Hermann karjai közé zárta, valahányszor az ez áldozatot felemlítette.

Csak egy szavába került volna az elvakított oltárhoz vezető út. De odáig nem akarta Erlenstein fejlődni hagyni a dolgot. Egy ilyen összeköttetés veszedelmessé válhatott reá nézve, s terveit meghiúsíthatná.

Elsőben csak azt akarta, hogy az ifjú az ő boszúja vak eszközül szolgáljon, azonban mióta ez őt kedvese termében oly brutális módon megsértette, az ő romlása is el volt határozva.

Most az elitáltak könyvében a nagynéne neve mellett az unokaöcsé is ott állott.

Hohenaut a Signora termében találjuk szorgos beszédben az ügynök Prellerrel, ki még mindig a legodaadóbb barátsággal viseltetik a szerelmesek iránt.

Igen lassan suttogva beszélnek, mert Camilla a mellékszobában alszik.

A szegény leány sok álmatlan éj után végre elaludt.

Ha Hohenau ur nem lenne oly közeli ismerősünk, nem ismernénk őt meg, annyira megváltozott utolsó találkozásunk óta.

Ruhája, mely azelőtt oly választékos és izlésteljes volt, feltűnően el van hanyagolva haja rendetlenül csügg alá homlokán, arca rózsái, szemfényve oda vannak, s szemei nem találnak pihenő pontot.

— Tehát még mindig nem akar orvost hivatni? — kérde aggódva az ügynököt.

— Még mindig nem. Mert ő okos leány. Hiszen vannak betegségek, melyeket a tudomány nem bír meggyógyítani.

— Őn a lelki fájdalmat érti.

— Igen, a bánatot, mely szívéen rágódik.

— Tehát ismét bánata van.

— Igen, így hívják azon szomorú vendéget, mely nála befészkelte magát, s nem akar tőle többé távozni. Ő szenved, mert szerencsétlenség tudja azon férfit, kinek boldogságért életét óhajtáná feláldozni.

És én, ha ezer életem volna, mind feláldoznám, hogy őt ismét vidámnak és jókedvűnek lássam.

Különbem nem is vagyok én olyan boldogtalan, mint képzeli, én nem is vagyok boldogtalan, sőt boldogabb vagyok, mint valaha voltam. Hahahaha!

Hohenau az utolsó szavakat szándékosan hangosabban mondta, hogy azt Camilla, ha felébredt volna, a mellékszobában meghallja. Lassan az ajtóhoz lopozkodott, mely mögött Camillája aludt s hallgatózott, de minden nyugodt volt, csupán mély lélegzetével hallatszott, mert a szép bánatos hölgy úgy aludt, mint akár egy morga.

— Ne költse őt fel uram! mondá az ügynök. A szegénység kísértete még elég korán felriasztja őt álmából.

— A szegénység, a szegénység! — kiáltá Hohenau fogcsikorgatva. — Teremtsem én pénzt Preller, kössük le valami ördögnek lelkemet, csak pénzt, pénzt, hogy elűzzük ez irtózatossá kísértetet!

Az ügynök mosolyogva vont vállat.

— Legyen szives, mondjon nekem csak egy olyan utasítást Bécsben, kit még benem huztunk, — mondá Preller. — Hiszen már a poklot is meglehetősen kizsákmányoltuk, s ha az fizetést beszünteti, az ég nekünk fog köszönetet mondani.

— Igaza van önnek, mi már mindenütt, zsidóknál, keresztényeknél elvesztettük hitünket, sőt a végrehajtási költségeket is sajátjává már rák vesztettük, s oly mélyen súlyedtünk, hogy a törvényszolga nem is akar már vadászni ránk.

— Fájdalom, odáig jutottak. Azonban nem kell kétségbeesni, a zöld asztal még mindig terítve van, s míg gazdag koppasz tani való madarak lesznek.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi utazók mintaböröndjei. A kereskedelmi utazók állandó panasza képezi, hogy podgyásként feladott mintaböröndjeiket az illető állomásra érkezés után egy órán belül át kell venniük, de ezen idő alatt legalább is be kell mutatniuk igazolványaikat, mert különben a díjmérsék- lés élvezetétől elesnek és a rendes podgyász- viteldij szedetik be tőlük. Ezt a panaszt a kereskedelemügyi miniszter ügyvivői orvo- solni kívánván, az illető szabályt a magyar királyi államvasutakon és az ezek kezelése alatt álló magánvasutakon hatályon kívül helyezte, — egyben utasítván a magyar királyi államvasutak igazgatóságát, hogy a többi hazai vasutnál kezdemenyjezen ha- sonló intézkedést.

Bor helyet gyapot. Annak idején, a néhai olasz-borvám klauzula végső napjaiban sok szó esett arról, hogy Olaszország illető vidékei, amelyeknek a borátvitel egyik fő jö- vedelmi forrása volt, a kivitel megszünte után hogyan fognak boldogulni. Az olasz kormány, úgy látszik, megtalálta a panacéát az illető vidékek lakosságán ejtett gazda- sági sebek beheggesztésére. Mint ugyanis velenői főkonzulátusunk jelenti, Közép- és Dél Olaszországban és Szicíliában azon esz- mével foglalkoznak, hogy tekintettel az olasz- országi bortelemek helyzetének szorultsá- gára és a bor értékesítésének mind nagyobb akadályaira gyapottermelést üzzenek azokon a vidékeken, ahol ezt a múlt század elején jó sikerrel ötven évig folytatták, de ismét abban hagyták. Az olasz kormány komo- lyan foglalkozik ezen kérdés tanulmányo- zásával.

Az orosz forradalom és — a pet- roleum. Konstantinápolyi konzulátusunk je- lenti, hogy a kaukázusi petroleumvidék munkásainak sztrájkja folytán az orosz petroleum ára annyira emelkedett, hogy az amerikai petroleum ismét versenyképesé lett az ottani piacokon, a honnan 30 évig ki volt szorítva. Az olasz-amerikai petroleum- társaság már nagyobb kötésekét csinált. Az utóbbi időben 45,000 láda érkezett Konstan- tinápolyba s még 120,000 láda van utban. Az amerikai petroleumot külön gőzöskök hoz- zák Olaszországba, a hol kannákba töltik. Az amerikai petroleum a nagy távolság és a magas árak miatt normális viszonyok kö- zött nem versenyezhet a Levante piacon. Az orosz petroleum sokkal olcsóbb mert előállításai költségei és a szállítási költségek is alacsonyabbak.

A budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

1905. szept. 7.

A) Hizott sertések ára: I. A) Magyar és orosz. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (pá- ronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kgramm felüli súlyban) 143—144 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 143—144 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 143—144 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm- on felüli súlyban) — fillérig. Közép (páron- 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Kön- nyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz pá- ronként 280 kilogramm felüli súlyban 145—146 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 141—143 fillérig. Könnyű páron- kint 240 kilogramm terjedő súlyban) 142—143 fillérg. IV. Romániai eredetű (Stachl) 1 Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilog- ram terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilo- gramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. A hizott sertés üzletirányzata változatlanul csöndes.

Felhívás.

A Debreceni Hitelbank Rész- vénytársaság t. részvényeseit az alapszabályok 7 §-a értelmében ezennel felhívjuk, hogy a hátralékos részvény- névértéket intézetünk pénztáránál **kése- delem nélkül** befizetni sziveskedjenek mert a ki a jelen felhívás harmadszori közzétételétől számított 30 nap alatt sem tesz eleget ebbeli kötelezettségének az **aláírásból eredő összes jogait vala- mint a teljesített befizetéseket el- veszi** a mellett, a jegyzett kérvények névértékének fele erejéig felelős marad.

Kelt Debrecen, 1905. szept. 6.

Az igazgatóság.

Szliács-Acélfürdő

(Felsőmagyarországon.)

Az egyedül ismét, szénsavdus vasfor- rás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulthatatlan vérszegénység, sápkór- osi bajok, háterinc- és idegbajok, benu- lások, átszenvedett betegség és erős munkás- ság után.

Dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos és Dr. Stern J.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oder- bergben át onnan 5 óra, Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítást és pros- pektust utazás lakás árkedvezményről az első és utolsó utasok stb. ad

Fürdőigazgatóság, Szliács. (Zólyommező)

Egyedüli gőzbutorgyár

Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba be- rendezések a legegyszerűbbtől a fény- üzésig a legsolidabb kivitelben kap- hatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főtér.

A vegyileg megvizsgált, amellel hatóságilag az arczbőrre ártalmatlannak talált

SZŐR VESZTŐ

Itávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen arczszőrt gyökerestől, anélkül, hogy az arczbőrnek legkevésbé is ártana és az arcznak megadja az üde- séget, finomságot és simaságot. Ára 7 korona. Vidéki megrendeléseket diskréten utánvét mellett eszközöl

Scmidék I. Budapest, VII., Nyár-utca 18 szám.

Hirdetések művészi illusztrációja, szövegezőse, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljes díjlanul.

JÓ REKLÁM BIZTOS SIKER

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, NYÁR-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

SZÖNYEG MARADÉK VÁSÁR!

A szezonban óriási mennyiség szőnyeg maradék halmozódott fel, melyből feltűnő olcsóság mellett csó árak mellett

Nagy maradék vásárt rendezünk.

Egyes darabok fél- sőt negyed árban is beszerezhetők.

Bosznay J. és Társa

szőnyegházában,
Debrecen, Kossuth-u. 5.

„Hollandi gyomor-cseppek“

a legkitűnőbb háziszser mindenemű gyomorfájásnál, gyomorgörsnél, emésztési zavaroknál.

Használati utasítás mellékelve minden üvegehez.

Kéznél tartása kiválóan ajánlható oly egyéneknek, kik nyaralni, utazni mennek vagy akik tanyákon vagy kis faluban tartózkodnak, hol baj esetén orvosi segítséghez azonnal nem juthatnak.

1 üveg „hollandi csepp“ ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszerárban

DEBRECEN, városházzal szemben.

Jelzálogkölesönök

(ujak és konvertálások) igen előnyösen, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalmak, birtokok és házakon kívül gyárak és ipartelepek is elfogadtatnak jelzálogul. Levélbeli megkereséseket továbbít. Osteuropäische Presse kiadóhivatal Budapest, Kazinczy-utca 2.

Szülők és tanulók figyelmébe.

Új és ódon Tankönyvek

az összes iskolák részére a legújabb kiadásban, valamint

írószeresek, iskolai táskák

könyvszijjak és rajzeszközök feltűnő olcsó árban

kaphatók

Hegedüs és Sándor

előbb László Albert és Társa könyv- és papír áruházában

DEBRECEN,

Kossuth-utca 11. szám.

Gsászári és királyi műasztalosok, kárpitosok és diszitők

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEURS. Művészi kivitelű diszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.

Elsőrendű gyár

finom svájci himzések eladására keres hölgyeket, kik nagy ismeretséggel bírnak és himzések, betétek, blusok, zsebkezdők stb. minta szerinti eladásával foglalkoznának, magas jutalék mellett. Az árak osztrák értékűek. Az áru bér- és vámmentes. Magyar levelezés. — Jelentkezhetni: „Za G. 732“ jelige alatt Mosse Rudolf hirdetői irodájában Szt-Gallen, Schweiz.

! Gyomorbajosoknak !

Mindenkinek, aki hűlés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forró vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében gyomorbajt, mint:

Gyomorkataris, gyomornyomás, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodása van, egy igen jó háziszser ajánlható mely kitűnő eredménnyel már sok év óta ki van próbálva ez a szer a

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Eme gyógynövénybor előnyösen ismert gyógyerejű növények és jó bor keverékéből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A gyógynövénybor megszüntet emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a gyógynövénybort idejében használják a gyomorbántalmak már csirájában elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jelek mikor használandók: fejfájás, felbőfőzés, gyomorégés, eszmőr melyek biztos előjelei a krónikus gyomorbajnak, s ezek nehányzori használat után elmúlik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikás fájdalmat, sziv dobogás, álmatlanság, ugymint vértolulások és máj, lép és a Pfortader módszernél a gyógynövénybor a leggyorsabban használ. A gyógynövénybor elősegíti az emésztést és a könnyű székelés által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vérszegénység, bágyadság, mindmégannyi következményei a rossz emésztésnek nehéz vérképződésnek s a máj beteges állapotának. Etványtalanságnál, ideges lehangoltság és kedélytelenség, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjek után az emberek gyakran elpusztulnak. A gyógynövénybor az elgyengült életerőnek új impulzust ad. A gyógynövénybor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és a táplálkozást, szabályozza a vérképződést, csillapítja a felizgatott idegeket és új életkedvet terem. Számos elismerő és köszönő levél bizonyítja ezt.

A gyógynövénybor üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50 és 2.—

Ovakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A gyógynövénybor nem titkos szer, a következő anyagokból van összetéve: Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nedv 150.0, cseresnye nedv 420.0, manna 30.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erögyökér, ehalmus gyökér a 10 0.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„Debrecen“
Telefon száma
412.

Ajánlatokhoz,
melyeket valamilyen jelre alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okirásokat mellékelni, mert érettségizési-féle felelősséget nem vállalhatunk. — Ásokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számít négy hét alatt címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

Gyönyörű uszár
kutyá eladó. Felvilágosítással szolgálnak Tiszeháromváros utca 7 szám alatt.

Egy kirakat
zöldével megvételre kerestetik Bővebbet a kiadóhivatalban. 24-3

Virágnak
való selyem papír mindenféle színben nagyválasztékban kapható Móricz-telep 20 sz. alatt.

Dohány tűzede
megvételre kerestetik vagy megfelelő helyiség. Cím a kiadóhivatalban.

Inteligens
fiatal úri lány pénztárnok-női, vagy hasonló állást azonnal elfogad. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

500 darab minta
érték nélkül zacskó fél árban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 144.

Megbízható
nő ember ki 4-500 korona óvadékkal rendelkezik, pénzbeszedői vagy ehhez hasonló alkalmazást keres. cím a kiadóhivatalban.

Posta könyvek
félárban cím a kiadóhivatalban. 126

Sirkoszoruból állandó
nagyraktár a „Polgári” temetőkezési intézetben Csapó-u. 28.

Az iskolai év

kezdetével ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe.

Flu- és Leány fehérneműek,
Paplanok, Matracok, Ágyterítők, Ingek, Gallérok,
Kézeltők, Zsebkendők,
Nyakkendők, Esernyők,
Pamut- és Gyapju takarók

nagy választékban, olcsó szabott árakban.

Szabó Lajos Fiai

DEBRECEN,

Dívat-, vászon- és szőnyegáruház.

Iskolás gyermekek részére.

kész fehérneműek, zsebkendők,
harisnyák, paplanok, matracok,
pokrócok, (flanell takarók) és ágyterítők, legnagyobb választékban és

legjutányosabb árakon kaphatók

KARDOS LÁSZLÓ

vászon, fehérnemű és kelengye
üzletében Debrecen Kossuth-u. 9.

Alapított 1831. évben.

Mr. M. Rose

Berlitzrendszerű

Nyelviskolója

Francia, Német, Angol nyelv- és irodalom.

— Osztály és magánoktatás —

Külön úri-, hölgy- és gyermektanfolyamok.

Felvételek naponta d. e. 11-12,
d. u. 5-6.

Simonffy-utca 42. szám.

Szabályzatokat ingyen és bérmentve.

A közeledő őszi időnyre

ajánlom dus raktáromat, saját készítményű

női és férfi esernyőket

a legolesőbbtől a legfinomabb kivitelig.
Továbbá az iskolai időnyre

gyermek esernyőket

80 krért és feljebb

férfi és női ernyő

1 frtért és feljebb.

Javítások és áthuzások olcsón és pontosan eszközöltetnek.

MEBKLER SOMA ernyőgyára

Debrecen, Piac-utca 50.

Agrária erőtakaromány gyár

Részvénytársaság Vezérképviselősége

Horváth Gusztáv Debrecen, Csapó-utca 11 szám.

„Kisbér” czukorerő takarmány sertéshizlalásra, göboly hizlalásra, tehenészethez, lótakarmányozásra és Melasse

a legelőnyösebbárak és feltételek mellett kaphatók.

Magyar orvosok! Csak magyar fürdőt ajánljatok!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

Fürdőidény máj. 15-től szept. 20-ig.

Kárpáti gyógy-, üdülő- és fürdőhely, 382 m. a tenger színe felett. Posta, távirat és vasútállomás. Gyorsvonatokhoz közvetlen kocsik, 0 es. és kir. Felső Erzsébet királynő tartózkodási helye 1895-ben. Pompás szállodák, gyógyház, magánvillák, éttermek és kávéházak. Magánfogatok részére istállók és kocsiszínek. Lawn-tennis-pálya. Gyermek játszóhelyek. Villamos-világítás. Clubélet (Bártfafürdői Park-Club). Könyvtár, társalgó- és zenetermek. Pompás turisztika. Vadászterület. 6000 hold gyönyörű fenyveserdő.

Gyógyjavallatok. Vérszegénység, oly idegbajoknál és gyengeségeknél, melyek vérhiányon, vagy kimerülésen alapulnak; női ivarszervek különféle bajainál, sápkór, vérhiány; terméketlenség, magtalanság és tehetetlenség; kimerülésnél súlyosabb betegségek után, váltóláz, görvélly és angol-kórnál; a szívnek megbetegedéseinek. **Egyedül álló utókúra** karlsbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők használata után. **ORVOSOK:** Tiszti főorvos: Dr. Hintz Henrik közeg. tanácsos továbbá Dr. Blumenfeld Armin, Dr. Kanárik J., Dr. Szörényi Tivadar, Dr. Grossmann Dezső, Dr. Cséri János, Dr. Györi Ilona rendelő orvosok Az elmúlt évadban a vendégek száma 5000 volt

Országos hírű modern hideggyógyintézet! három ásványvízfürdő! Hideg és meleg ásványvíz. Telített szénsavas fürdők Nauhelmkura. Magyarország legkiválóbb szivgyógyfürdője. Villany, fenyő és vasláfürdők (bártfai vasláfürdő) Ivókura: (Egvényes, sós, vasas vizek, könnyen emészthetők)

Orvos-forrás felülmúlja mindenben a Selters-vizet!

Villamos gyógykezelés, massage, tej-, savó- és kefir-kúra. Pormentes, ózondus hegyi levegő. Fenyvesek által terjesztett üdítő balzsamos illat. — Pensió elő- és utóidényben 8 korona, főidényben 12 korona.

Felvilágosítás és prospektussal készségesen szolgál a fürdőigazgatóság Bártfafürdő.